

Малко ред и дисциплина само ще ни помогнат

ЧАЛГАТА В ИМЕТО НА "РОМСКОТО ВКЛЮЧВАНЕ"

В края на юни 2002 година десетина младежи от България заминаха в Будапеща, за да представляват ромската общност на големия европейски форум, който обсъди проблемите на Десетилетието на ромското включване. Малко преди събитието в "Дром дром ендгар" почти инцидентно научи имената на нашите представители и за повече и по-достоверна информация се обърнахме към секретаря на НСЕДВ Михаил Иванов.

В първия момент той се стъписа, демонстрирайки неинформираност, но като разбра, че някои от имената са ни известни, допълни, че и той толкова знае, че повече вероятно може да се научи от Световна банка или от Отворено общество. Не го разбирах, не можех да се съглася, че думата на ромската общност не е чута чрез нейните организации, чрез отговорното правителствено звено, натоварено с тези функции - Националният съвет. И в крайна сметка, въпросът за ромското представителство се решава тихомълком в двете донорски организации, ако не и от двамата души; ромските медии и общността са лишени от информация. Иначе казано - става въпрос за легитимността, за представителството, за представителността, за имената на тези, които вземат решенията за "включването" и "изключването" на ромите. И за отговорността. Защото - **кому е дължен**

Ромът, непосочен от ромите? На своите благодетели - той от тях зависи и само от тях. Веднъж утвърден в средите на донорите, на кръговете от специалисти, заети с ромските дела, той започва да се съобразява с техните представи за ромите, с желанията им да нагоят стандарти, програми към ромската действителност, с цел усвояване на заявени средства, извоюване на по-високи позиции в йерархията.

Нещо повече - в много случаи изключват ромски кадри като че ли изпитват остра нужда да заметат следите към организациите, които са ги открили, погрижили са се за тяхното изграждане. Иначе как да обясним поведението на онези, чиито аргументи за "забравата" не стигат подалеч от дребните сметки. До желанията им побързо да се строят до властимеющите, до тези, които могат да им предложат по-сигурен път до средствата за някой стрителен обект или до приемане на проектите им от различните донорски организации, макар и със солидна комисионна.

Има и такива, които навреме усетиха, че управляващите винаги се нуждаят от клакьори, които да демонстрират близостта си с тяхната политическа линия. Най-ярък пример в

това отношение даде "Купател". Ромска организация, която единствена успя да осребри политическото си бръщолевене чрез СДС. В случая трябва да признаем, че любовта на ромите и управляващи се оказва взаимна. И да не се заблуждаваме, че докато някои ромите са печелели, в тогавашното се-де-се са се познусавали от лакомията им, но преглъщали горчилката в името на толерантността и голямата политика за малцинствата. И днес не са малко ромските НПО и политически организации, чиито зигзази в общественото пространство не са нищо друго освен желание да успоредят политиките си със силните на деня. Те нехаят за негативите, които отлагат върху крехкия процес на утвърждаване на ромите като пълноценни участници в националните дела.

В личен план ненадминат в това отношение остава Г. Парушев. От първи информатор за БСП, първи рагетел за СДС, първи циганин сред турците в ДПС, до първи боец на клакьорския фронт на ДСБ.

Не по-назад в своите сметки остават водещите служители на Националния съвет по етнически и демографски въпроси, създаден по инициатива на Обединен ромски съюз и... за сметка на Обединен ромски съюз. Първият секретар на НСЕДВ обявя публично през 1999 за първи член на Съвета ОРС, но само дни след това не допусна неговите представители на първото свое заседание в Министерски съвет?! И сега неговите администратори пробутват на обществения пазар за лежали ромски идеи, с цел внушаване на загриженост и решимост да променят състоянието на общността. Годици наред те успешно поддържат фалшивото равновесие между общността и управляващите чрез йезуитски ходове от марката "разделяй и владей", подстригване и уравниловка до дупка. Неопровержимо доказателство в това отношение е състоянието на ромското неправителствено движение. То бе подложено на методична разруха, довела до представителство чрез фондации, които с еднаква лекота изпълняват проекти за погребални бюра и раждане "ин витро", за образование на възрастни, и за здравеопазване, за печат-

тарски услуги и театрална дейност. И за сегрегация, и за десегрегация, и за поп, и за ходжа. От НСЕДВ дойде автоматичната помяна на изискването ръководител на проекта по мониторинг на Рамковата програма да бъде с висше образование. Не без тяхна помощ за научен ръководител бе наложен доц. Кертиков, на когото принадлежат....., както и оценки от типа....., които бяха предложени на правителството. Последствията от сделката с хора на парламента са налице - от добрата идея за единно представителство на ромите, за договаряне и работа с правителството по ромските проблеми няма и следа, по-точно, има една следа - мандата на Петър Георгиев като представител на председателството от три месеца стигна 3 години?! Пак НСЕДВ подготви и реализира подмяната на "ромско" с "малцинствено" в не един документ, което в крайна сметка значи подмяна на стратегически оценки, на средства, дошли от международни организации за решаване на конкретни проблеми, свързани с ромите в България. Не съм сигурен, че и в тези действия е минало без ромите, защото неведнъж съм бил свидетел на "ромско" безучастие, когато секретарят на НСЕДВ много сърцато е отстоявал именно такива демагогски - "с чужда пита майчин помен" - позиции. Михаил Иванов често се вживява в ролята си на миротворител между малцинствата, борец за равнопоставеност в условия, които години наред укрепват позицията "в партер" на ромите в България.

Всъщност, предстои да ни вдигнат от това колянко състояние с една десетгодишна програма, която тепърва се плоди от смесени комитети с участието на ромите. Но каква беше всеобщата изненада, когато на заседание на Националната работна група по Десетилетието на ромското включване в края на 2004 г. Националният съвет предложи План за действие, в който графата "финансиране" по традиция се оказа непълнена. Пари нема - действай. Пак за нас ли в държавния бюджет не е предвиден нито лев?! А заявяваме готовност ромите от България да домакистват при откриването на Декадата в София? И дата е избрана - 2 февруари. С кои ромите е консултирано всичко това? Или когато става дума за ромите - трябва да пийме арменците, ескимосите?

Васил ЧАПРАЗОВ

Експерти критикуват комуникационната стратегия на Декадата

от страница 1 • **ДРОМ ЕНДГАР**

от ромски произход, се състоя на 11 и 12 януари в резиденция "Бояна". Тя бе организирана по инициатива на министър Хюсменов, Председател на Националния съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси.

Целта на срещата беше подобряване на координацията между отделните административни нива при реализирането на политики, свързани с интеграцията на малцинствата, по-конкретно - на ромите в България, като част от комуникационната стратегия по предстоящото международно откриване на втори февруари на "Десетилетие на ромско включване".

Предложената комуникационна стратегия бе дискутирана в критичен дух от присъстващите експерти. Десислава Раянова от НСЕДВ уточни, че би могло да бъдат приети част от предложените промени. Г-н Михаил Иванов изнесе информация, че досегашните петима експерти към НСЕДВ са преназначени към Дирекцията по етнически и демографски въпроси, в която има създадени два отдела - отдел "Интеграция на ромите" с ръководител - Лало Каменов, и отдел "Етническа

идентичност и интеграция, демографско развитие" с началник Михаил Иванов.

Предвижда се на всеки два месеца новата Дирекция да провежда координационни срещи с експертите от областните и общинските администрации.

На областните експерти предстои, след старта на Десетилетието за ромско включване/2005-2015/, да променят състава и структурата на областните съвети по етнически и демографски въпроси в съответствие с изискванията на Постановление № 333 на Министерски съвет, където за пръв път в официален документ са записани правомощията им - техните и на новите областни съвети за сътрудничество по етнически и демографски въпроси. Представителят на Световната Банка за България, г-н Георги Куртев, информира присъстващите, че на практика няма проектно предвидена определена сума, която банката да е предвидила за Десетилетието.

Официално откриването на Десетилетието на ромското включване за България ще бъде на 8 април 2005 г., Международен ден на ромите.

Стоян БУДАКОВ